

طبق آمار گمرک و محاسبات انجمن پسته ایران

رکود بازار پسته ایران در سه ماه اخیر

سحر نخعی
دبیر کمیته بازرگانی

طبق آمار گمرک ایران و تخمین‌های انجمن پسته برآورد می‌شود که از مجموع ۱۴۰ هزار تن پسته در دسترس در ابتدای سال تجاری ۱۴۰۱-۱۴۰۰، معادل ۱۱۱ هزار تن تا پایان ماه نهم تجاری-خردادماه- فروش رفته باشد؛ از این مقدار حدود ۱۷ هزار تن سهم مصرف داخل تخمین زده می‌شود. طبق آمار گمرک ایران، مجموع وزن صادرات انواع پسته در این مدت ۸۰ هزارتن گزارش شده که با احتساب ۱۴ هزار تن ضایعات مربوط به پوست مغز و مغز سبز صادراتی، در مجموع ۹۴هزار تن پستهٔ معادل خشک در پوست به بازارهای مقصد پستهٔ ایران صادر شده‌است.

مجموع صادرات در سه ماه اخیر

در مجموع سه ماه سوم سال تجاری – ماه‌های فروردین، اردیبهشت و خردادماه- شبه قاره هند، خاورمیانه، بازارهای صادرات مجدد و کشورهای مشترک‌المنافع به‌ترتیب بیشترین سهم از صادرات پسته ایرانی را به خود اختصاص دادند. این درحالی‌است‌که هر یک از بازارهای شرق دور و اتحادیه اروپا مقصد مقادیری کمتر از هزار تن پسته بودند. صادرات پسته ایران در طول سه ماه اخیر نسبت به میانگین چهار سال گذشته در مدت مشابه، ۵۵ درصد اُفت را تجربه کرد.

مجموع صادرات نُه ماهه

آمار تجمعی صادرات پسته ایران از ابتدای سال تجاری تا پایان ماه نهم حاکی از این است که بازار پسته شرق دور، ۲۵ درصد از کل حجم صادرات را از آن خود کرده‌است. پس از شرق دور، کشورهای مشترک‌المنافع، شبه قاره هند و اروپا بیشترین سهم از واردات پسته ایران را تجربه کردند.

حجم مصرف پسته از ابتدای سال تجاری ۱۴۰۱-۱۴۰۰ تا پایان خردادماه حدود ۷۹ درصد از تخمین موجودی اول سال برآورد می‌شود.

شرق دور

سهم شرق دور با واردات ۲۰ هزار تن پسته در طول ۹ ماه، نسبت به‌مدت مشابه سال قبل، ۷۴ درصد اُفت را نشان می‌دهد. این کاهش درصدیِ صادرات به شرق دور ناشی از حساسیت خریداران چینی به قیمت و کشش آنها به سمت پسته آمریکایی بوده که امسال با توجه به عرضه قابل توجه در قیمت‌های مناسب‌تر نسبت به پسته ایرانی عرضه می‌شده‌است. بنابراین، کاهش درصدیِ صادرات به شرق دور در سه ماههٔ فروردین، اردیبهشت و خردادماه به‌دلیل افزایش قیمت ریالی پسته بیشتر محتمل است.

کشورهای مشترک‌المنافع

بازار کشورهای مشترک‌المنافع، به‌عنوان دومین مقصد پسته صادراتی ایران، خریدار ۱۵ هزار تن پسته ایرانی بوده‌اند؛ علی‌رغم این واقعیت که معمولاً اوج تقاضای پسته در کشورهای مشترک المنافع در فصل تابستان است، جنگ روسیه و اوکراین و افزایش قیمت ریالی پسته در داخل موجب کاهش تقاضا از این بازار شده‌است.

شبه قاره هند

بازار شبه قاره هند با سهم ۱۴ هزار تنی از صادرات پسته ایران سومین مقصد صادراتی امسال گزارش شده‌است. علی‌رغم قیمت‌های رقابتی‌تر پسته آمریکایی و کمبود پسته ایرانی نسبت به سال قبل، سهم درصدیِ بازار شبه قاره هند از کل صادرات امسال نسبت به سال گذشته افزایش داشته‌است. این موضوع نشان‌دهندهٔ تمایل و کشش این بازار مهم به سمت پسته ایرانی است؛ بازار هند به‌عنوان یک بازار واریته‌محور، سنتاً تقاضای بالایی برای رقم احمدآقایی و مغز پسته ایرانی داشته و از پتانسیل زیادی برای رشد مصرف پسته ایرانی برخوردار است. البته ناگفته نماند با توجه به فعالیت‌های تبلیغاتی و ترویجی صنعت پسته آمریکا در کشور هند، امسال فروش پسته آمریکایی در هند قابل توجه بوده‌است؛ به‌نحوی که از ابتدای سال تجاری امسال تا پایان خردادماه در مجموع نزدیک به ۵ هزار تن پسته آمریکایی وارد این بازار شده که این رقم نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۳ برابر افزایش یافته است.

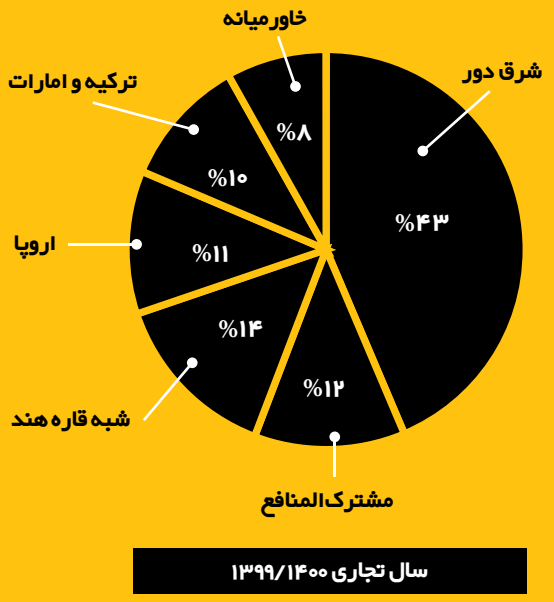
اتحادیه اروپا

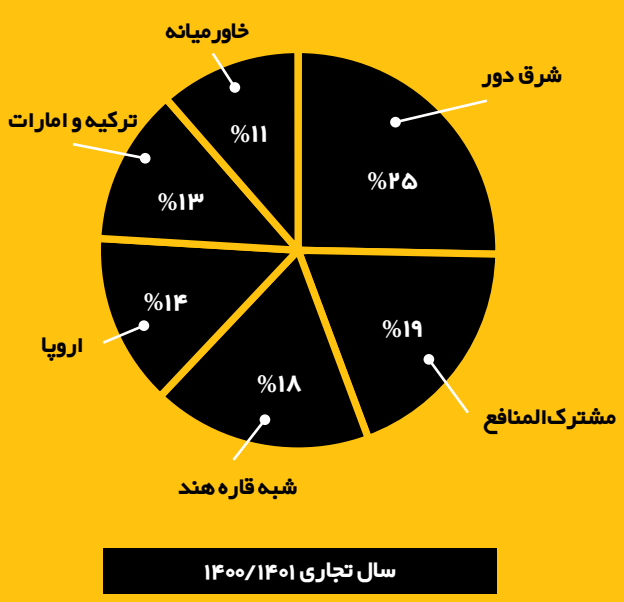
در مورد بازار اتحادیه اروپا باید گفت که علی‌رغم کاهش وزنی صادرات ۹ ماههٔ اول امسال نسبت به مدت مشابه سال تجاری گذشته، سهم درصدیِ این بازار از کل صادرات امسال نسبت به سال گذشته افزایش داشته‌است؛ این افزایشِ درصدی عمدتاً مربوط به تقاضای بالای این بازار برای مغز پسته ایرانی می‌شود که مشتریان اروپایی در کمبود شدید مغز پستهٔ آمریکایی خواهان و خریدار مغز پسته ایرانی بوده‌اند.

باقی‌مانده محصول

مانده محصول پسته ایران در پایان خردادماه ۱۴۰۱، پس از کسر برآورد مصرف داخل، میزان صادرات و ضایعات پوست مغز و مغز سبز صادراتی،۲۹ هزار تن تخمین زده می‌شود. شرایط فعلی بازار تحت تأثیر سرمازدگیِ محصول جدید و امید به افزایش نرخ دلار منجر به کاهش عرضه توسط باغداران و افزایش قابل توجه قیمت پسته در بازار داخل و نتیجتاً رکود بازار در سه ماه اخیر گردیده‌است.

مقایسه درصدی صادرات پسته ایران در ۹ ماه ابتدایی سال تجاری ۱۴۰۱-۱۴۰۰ با مدت مشابه سال گذشته





مقایسه وزنی صادرات پسته ایران در ۹ ماه ابتدایی سال تجاری ۱۴۰۱-۱۴۰۰ با مدت مشابه سال گذشته

